



RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-570289-IX-903/07/TOa

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, *17/12/2001*

Pan
Grzegorz SCHETYNA

Wiceprezes Rady Ministrów

Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Wielce Honorowy Panie Prezencie

Uprzejmie informuję, iż zwrócił się do mnie ze skargą funkcjonariusz Służby Więziennej. Skarżący starał się o przeniesienie do służby w Policji. Z uwagi na fakt, iż ustawodawca wprowadzając możliwość przenoszenia się funkcjonariuszy pomiędzy służbami mundurowymi pominął funkcjonariuszy Służby Więziennej, organ Policji wskazał, iż może on ubiegać się o przyjęcie do Policji na ogólnych zasadach.

Zgodnie z art. 25a ust. 1 i 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.) funkcjonariusz Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego może być na własną prośbę przeniesiony do służby w Policji, jeżeli wykazuje on szczególne predyspozycje do jej pełnienia. Funkcjonariusz przeniesiony do służby w Policji zachowuje ciągłość służby.

W świetle ustabilizowanego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego z zasady równości, wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewantną) powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez różnicowań zarówno dyskryminujących jak i faworyzujących. Wynika stąd w szczególności, że prawodawca przyznając jednostkom określone uprawnienia, nie może określać kręgu osób uprawnionych

w sposób dowolny. Musi on przyznać dane uprawnienie wszystkim podmiotom charakteryzującym się daną cechą istotną. Zasada równości zakłada jednocześnie różne traktowanie podmiotów różnych, tj. podmiotów, które nie posiadają wspólnej cechy istotnej. Równość wobec prawa to zasadność wyboru takiego, a nie innego kryterium różnicowania. Oceniając regulację prawną z punktu widzenia zasady równości należy w pierwszej kolejności rozważyć, czy można wskazać wspólną cechę istotną uzasadniającą równe traktowanie podmiotów prawa, biorąc pod uwagę treść i cel danej regulacji prawnej.

Niewątpliwie funkcjonariuszy Służby Więziennej zaliczyć należy do kategorii tzw. służb mundurowych. Kandydat do Służby Więziennej od momentu powołania poddać się musi regułom pełnienia służby, nacechowanej istnieniem specjalnych uprawnień, ale też szczególnych obowiązków. Przykładowo, wśród szczególnych warunków uzasadniających korzystniejsze zasady nabywania przez funkcjonariuszy Służby Więziennej uprawnień emerytalno-rentowych oraz ustalania ich rozmiaru wymienić można m.in.: pełną dyspozycyjność i zależność od władzy służbowej, wykonywanie zadań w nielimitowanym czasie pracy i trudnych warunkach, związanych nierzadko z bezpośrednim narażeniem życia i zdrowia, wysoką sprawność fizyczną i psychiczną wymaganą w całym okresie jej pełnienia, niewielkie możliwości wykonywania dodatkowej pracy i posiadania innych źródeł utrzymania, ograniczone prawo udziału w życiu politycznym i zrzeszania się. Takim samym rygorom poddani zostali również funkcjonariusze Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego czy Centralnego Biura Antykorupcyjnego. Intencją prawodawcy było umożliwienie przenoszenia się do służby w Policji funkcjonariuszom innych służb nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, a także funkcjonariuszy ABW i AW (nadzorowanych przez Prezesa Rady Ministrów), przy zachowaniu ciągłości służby (uzasadnienie do projektu ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw Dz.U. Nr 158, poz. 1122 ze zm.). Jednak w trakcie prac parlamentarnych katalog uprawnionych funkcjonariuszy poszerzono o nowo utworzone CBA oraz SKW i SWW (podległych Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrowi Obrony Narodowej). Pominięto natomiast funkcjonariuszy Służby Więziennej. Jeżeli zatem

kontrolowana norma traktuje odmiennie adresatów, którzy odznaczają się określoną cechą wspólną, to mamy do czynienia z odstępstwem od zasady równości.

Ponadto moje wątpliwości wzbudza możliwość jednostronnego przenoszenia się funkcjonariuszy tzw. służb mundurowych do służby w Policji. Niezrozumiałym jest pominięcie w tym uregulowaniu zasady wzajemności w stosunku do funkcjonariuszy Policji, którzy na swoją prośbę chcą zostać przeniesieni do innej służby¹. Proponowana regulacja w istocie dyskryminuje policjantów, tworząc swoistego rodzaju przywilej dla funkcjonariuszy innych służb, co również pozostaje w sprzeczności z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Wydaje się zatem słusznym, wprowadzenie podobnych norm prawnych do pragmatyk poszczególnych służb mundurowych.

W świetle powyższego, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości podjęcia inicjatywy ustawodawczej w celu zmiany opisanego wyżej stanu rzeczy.

Łukasz Grynaj
Janusz Holcowski

¹ Obecnie funkcjonariusz Policji może być na własną prośbę przeniesiony jedynie do służby w Straży Granicznej (art. 31a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej Dz.U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997 ze zm.)